

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, au fost stabilite facilități specifice pentru agenții economici care investesc în aceste zone, precum și cadrul legal și instituțional necesar administrării zonelor defavorizate.

Din luna iulie 1999 cea mai mare parte dintre facilitățile acordate investitorilor în aceste zone au devenit aplicabile, odată cu intrarea în vigoare a Normelor metodologice (aprobate prin H.G. nr.525/1999) corespunzătoare Ordonanței menționate anterior. Guvernul a declarat 25 zone miniere ca zone defavorizate, la propunerea Agenției Naționale pentru Dezvoltarea și Implementarea Programelor de Restructurare a Zonelor Miniere.

Problematika zonelor defavorizate, cu aspectele sale economice și sociale acute, a fost considerată în mod oficial parte a politicii de dezvoltare regională odată cu Legea nr.151/1998 (a dezvoltării regionale). În aceste condiții, autoritatea de reglementare pentru zonele defavorizate a fost conferită (mai întâi de Guvern prin OUG nr.24/1998, apoi de Parlament prin Legea nr.20/1999 de aprobare a OUG nr.24/1998) Agenției Naționale pentru Dezvoltare Regională (ANDR).

În practică, ANDR s-a confruntat cu o serie de probleme care privesc atât declararea de noi zone defavorizate, cât și administrarea celor existente. Unele dintre acestea au putut fi soluționate prin colaborarea cu:

- Ministerul Finanțelor (deschiderea conturilor la Trezorerie pentru agențiile regionale; restituiri de taxe vamale etc.);
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Comisia Națională pentru Statistică (stabilirea procedurii pentru calculul ratei șomajului la nivel de unitate administrativ teritorială de bază, precum și furnizarea de date specifice pentru declararea de noi zone).

Complexitatea acestei problematice nu a permis anticiparea tuturor detaliilor privind implementarea politicilor specifice zonelor defavorizate, ceea ce a determinat ca, o serie de aspecte practice să nu poată fi rezolvate în baza prevederilor OUG nr. 24/1998. Din acest motiv se justifică prezentul demers de modificare și completare a Ordonanței.

Principale propuneri ale acestui Proiect de modificare și completare a OUG nr.24/1999 sunt:

1. Agregarea a patru condiții de declarare de noi zone defavorizate (art.1) într-una singură, respectiv ponderea șomerilor în totalul resurselor de muncă ale zonei. S-a considerat (și constatat în practică) faptul că atât structurile productive monoindustriale, zonele miniere, cât și concedierile colective, se referă de fapt la același indicator economico-social: rata șomajului, cu un nivel foarte ridicat, indiferent de structura economică a zonei. Întrucât rata șomajului are un mod de calcul ce nu permite exprimarea sa la nivel de localitate și pentru a evita confuziile s-a optat pentru "ponderea șomerilor în totalul resurselor de muncă ale zonei".

2. Uniformizarea și simplificarea calcului nivelului de referință a ponderii șomerilor în totalul resurselor de muncă. În cele patru condiții de declarare menționate, există praguri cu valori diferite pentru același fenomen (șomaj), precum și formulări ambigue privind baza de calcul, respectiv:
- la structurile productive monoindustriale, pragul era de 50% din populația salariată;
 - la zonele miniere, de 25% din personalul angajat;
 - la concedieri colective, 25% din numărul angajaților cu domiciliul în zona respectivă;
 - la rata șomajului, 30 puncte procentuale peste rata medie a șomajului la nivel național (agregat, reprezentând aproximativ 40%).

Toate aceste niveluri:

- induc diferențe semnificative între diversele categorii profesionale (mineri, agricultori, personal din industrie etc.);
- sunt dificil de calculat, ceea ce împiedică asupra obiectivității informațiilor (exemplu: dinamica concedierilor colective nu este cu puțință să fie în detaliu și cu exactitate cunoscută de instituțiile statului, respectiv Comisia Națională pentru Statistică și Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională).

S-a observat că pentru structurile productive monoindustriale, concedierile colective și zonele miniere, există uneori o exagerare (și datorită lipsei obiective a unor informații) în privința cuantificării indicatorilor solicitați, în cadrul documentațiilor. Exemple:

- calculul concedierilor colective pe perioade mari 1990-1999, ceea ce este irelevant întrucât aceleași persoane puteau fi de mai multe ori disponibilizate, iar unii dintre cei concediați în primii ani este posibil ca astăzi să facă parte din rândul angajaților;
- evidențierea, în cazul zonelor miniere, a unui procent mare de disponibilizați mineri, care însă la nivelul zonei respective reprezintă o parte relativ mică din totalul populației active.

Din aceste motive s-a propus ca nivelul de referință pentru ponderea șomerilor în totalul resurselor de muncă să fie de cel puțin două ori mai mare decât ponderea șomerilor în totalul resurselor de muncă la nivel național.

3. Rectificarea unei erori tehnice care a apărut în Legea nr.20/1999, promovată și aprobată de Parlament, care făcea imposibilă aplicarea practică a facilității de scutire de TVA la achiziția bunurilor amortizabile indigene. În acest sens, s-a introdus la art.5 lit.a) scutirea cu drept de deducere pentru furnizorii investitorilor din zonele defavorizate.
4. Deoarece "scutirea de la plata taxelor vamale" conferă un plus de atractivitate zonelor defavorizate față de "restituirea taxelor vamale" intrucat sprijină neimobilizarea capitalului privat și elimină procedurile dificile referitoare la transferurile bugetare din Fondul național pentru dezvoltare regională în fondurile regionale, am propus introducerea scutirii de la plata taxelor vamale și TVA pentru materii prime, piese de schimb și/sau componente necesare pentru investiția nou creată în zonă.
5. Întrucât prevederile art.5 lit.e) puteau constitui, fiecare în parte, diferite tipuri de programe, propunem păstrarea precizării referitoare doar la "Programe Speciale", urmând ca prin hotărâre a Guvernului să se dea o specificitate clară acestora, în funcție și de finanțările disponibile (cu atât mai mult cu cât stimularea exportului și garantarea creditelor externe sunt deja prevăzute în alte acte normative).

Deoarece există foarte mari și justificate așteptări din partea autorităților publice locale și a investitorilor, în privința optimizării prevederilor legale referitoare atât la declararea cât și la administrarea zonelor defavorizate, am întocmit prezentul Proiect de ordonanță de urgență pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să-l aprobați.

LIVIU MARCU

PREȘEDINTE AL AGENȚIEI
NAȚIONALE PENTRU
DEZVOLTARE REGIONALĂ

Liviu Marcu

VLAD ROȘCA

MINISTRUL FONDURILOR PUBLICE

Vlad Roșca

AVIZĂM FAVORABIL:

DECEBAL TRAIAN REMEȘ
MINISTRUL FINANTELOR

*cu observațiile și propunerile
din nota anexată*

Decebal Traian Remeș

RADU BERCEANU
MINISTRUL INDUSTRIEI ȘI
COMERTULUI

cu observații

SMARANDA DOBRESCU
MINISTRUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE

Smaranda Dobrescu

VALERIU STOICA
MINISTRU DE STAT
MINISTRUL JUSTIȚIEI

Valeriu Stoica

*sub rezerva aprobării Agenției
de către guvern, potrivit
art. 114 (4) din Constituție*